ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.12.2020
COM(2020) 820 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση αξιολόγησης του ενωσιακού προγράμματος για την υποστήριξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για την περίοδο 2017-2020 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/826 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση αξιολόγησης του ενωσιακού προγράμματος για την υποστήριξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για την περίοδο 2017-2020 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/826 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

1. Σύνοψη

Οι τελικοί χρήστες (ιδίως οι καταναλωτές) και οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των τελικών χρηστών δεν καταφέρνουν να συμμετέχουν στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ στον ίδιο βαθμό με τον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Ένας σημαντικός λόγος για αυτό είναι η ανεπάρκεια πόρων και η έλλειψη εξειδικευμένης εμπειρογνωσίας των τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των μη επαγγελματικών παραγόντων του κλάδου. Μετά την κρίση του 2008, αναλήφθηκαν διάφορες πρωτοβουλίες για την αύξηση της ενεργής συμμετοχής και της συμπερίληψης των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη χάραξη της πολιτικής της ΕΕ.

Έπειτα από πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή εγκαινίασε, στα τέλη του 2011, δοκιμαστικό σχέδιο με σκοπό την παροχή επιχορηγήσεων για τη στήριξη της ανάπτυξης κέντρου χρηματοπιστωτικής πραγματογνωσίας. Στόχος ήταν το κέντρο αυτό να ωφελήσει τους καταναλωτές και τους άλλους τελικούς χρήστες, εκπροσωπώντας τα συμφέροντά τους και ενισχύοντας την ικανότητά τους να συμμετέχουν στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Μετά από ανοικτή πρόσκληση υποβολής προτάσεων, η Επιτροπή, μεταξύ του 2012 και του 2015, παρείχε «επιχορηγήσεις λειτουργίας» σε δύο οργανώσεις: τη Finance Watch και την BETTER FINANCE (αρχικά στο πλαίσιο δοκιμαστικού σχεδίου και στη συνέχεια με τη μορφή προπαρασκευαστικής ενέργειας). Από το 2016, οι εν λόγω επιχορηγήσεις παρέχονται ως «επιχορηγήσεις δράσης».

Η αξιολόγηση του 2015 τόσο του δοκιμαστικού σχεδίου όσο και των επακόλουθων προπαρασκευαστικών ενεργειών κατέδειξε ότι οι στόχοι της δράσης έχουν επιτευχθεί σε γενικές γραμμές. Σαν αποτέλεσμα, εκδόθηκε ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/826[1]. Ο εν λόγω κανονισμός θεσπίζει ενωσιακό πρόγραμμα για την περίοδο από την 1η Μαΐου 2017 έως την 31η Δεκεμβρίου

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/826 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, σχετικά με τη θέσπιση ενωσιακού προγράμματος για την υποστήριξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για την περίοδο 2017-2020.
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R0826&from=EN

2020 για να συνεχιστεί η στήριξη των δραστηριοτήτων της BETTER FINANCE και της Finance Watch. Στόχος της παρούσας έκθεσης αξιολόγησης είναι η συμμόρφωση με την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού, καθώς και η αξιολόγηση του κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι του προγράμματος όσον αφορά: i) την αύξηση της συμμετοχής των καταναλωτών στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών· και ii) την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τα ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Το 2019, η Επιτροπή εκπόνησε μελέτη με την οποία αξιολόγησε: i) τις δραστηριότητες της Finance Watch και της BETTER FINANCE το 2017 και το 2018· και ii) τη συνολική εκτέλεση του προγράμματος (βλέπε το παράρτημα της παρούσας έκθεσης). Η μελέτη βασίστηκε σε ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, διαδικτυακές έρευνες και συνεντεύξεις με εμπειρογνώμονες. Η μελέτη αποτέλεσε σημαντική πηγή πληροφοριών για την παρούσα έκθεση αξιολόγησης. Η Επιτροπή συμπλήρωσε τη μελέτη με μια ανάλυση των δραστηριοτήτων των δύο δικαιούχων και της εκτέλεσης του προγράμματος το 2019.

Η παρούσα έκθεση αξιολόγησης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, σε γενικές γραμμές, οι στόχοι του προγράμματος έχουν επιτευχθεί. Ο στόχος περαιτέρω ενίσχυσης της συμμετοχής των καταναλωτών και των τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη χάραξη της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών επιτεύχθηκε. Το έργο της Finance Watch και της BETTER FINANCE έχει εμπλουτίσει τις συζητήσεις για τη χάραξη πολιτικής, ενώ αμφότερες οι οργανώσεις προσέφεραν μια εναλλακτική οπτική γωνία, την οποία, σε διαφορετική περίπτωση, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής ενδέχεται να είχαν παραβλέψει ή αγνοήσει. Οι δύο οργανώσεις προσέφεραν σημαντική εμπειρογνωσία μέσα από τη συνεισφορά τους στις δημόσιες διαβουλεύσεις και τη συμμετοχή τους σε πολλές σημαντικές ομάδες εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής και των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών. Επίσης, παρουσίασαν τις απόψεις τους στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και με άλλους τρόπους, όπως ακροάσεις, συναντήσεις, έγγραφα, σεμινάρια, συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης και συνέδρια κ.λπ. Ο στόχος της ενημέρωσης των καταναλωτών και των άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σχετικά με τα ζητήματα που διακυβεύονται κατά τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα επίσης επιτεύχθηκε σε γενικές γραμμές. Τόσο η Finance Watch όσο και η BETTER FINANCE ενημέρωσαν τους καταναλωτές με εκστρατείες, δελτία τύπου κ.λπ.

Οι δύο οργανώσεις έχουν συμπληρωματικούς τομείς εμπειρογνωσίας και συμπληρωματικό κοινό, τα οποία αλληλεπικαλύπτονται μόνο εν μέρει. Η BETTER FINANCE εξετάζει ζητήματα που απασχολούν τους χρήστες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με ιδιαίτερη έμφαση στους επενδυτές και σε όσους αποταμιεύουν εν όψει συνταξιοδότησης, καθώς και τη βιώσιμη χρηματοδότηση και τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα. Η Finance Watch ασχολείται με τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες γενικά, με τη βιώσιμη χρηματοδότηση, αλλά και με άλλα θέματα, όπως ζητήματα προληπτικής εποπτείας.

Την περίοδο 2017-2019, η Finance Watch εισέπραξε 2 686 957 EUR σε επιχορηγήσεις από την ΕΕ. Έλαβε, επίσης, χρηματοδότηση από τρίτους, και συγκεκριμένα από μία οργάνωση (το Ίδρυμα MAVA). Από το 2015 έχει αποκτήσει νέα μέλη σε άλλα κράτη μέλη, αλλά συνεχίζει να έχει λιγότερα μέλη στην Ανατολική Ευρώπη σε σχέση με τη Δυτική Ευρώπη. Η Finance Watch καλύπτει τεχνικά θέματα από τη σκοπιά των καταναλωτών με τρόπο ο οποίος γίνεται εύκολα κατανοητός. Ο λόγος κόστους προς παραγόμενο έργο (το παραγόμενο έργο περιλαμβάνει εκθέσεις, ενημερώσεις, έγγραφα, βίντεο, εκδηλώσεις και δελτία τύπου) ήταν σχετικά σταθερός κατά την περίοδο 2017-2019. Η οργάνωση κρίνεται πολύ αποτελεσματική στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Επίσης, αύξησε τις επικοινωνιακές δυνατότητές της μέσω του νέου ιστοτόπου της.

Κατά την ίδια περίοδο, η BETTER FINANCE εισέπραξε 1 092 947 EUR σε επιχορηγήσεις από την ΕΕ. Η BETTER FINANCE δεν έλαβε σημαντική χρηματοδότηση από τρίτους. Κάλυψε σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού της (το μέρος που δεν καλύφθηκε από τις επιχορηγήσεις της Επιτροπής) από τις συνδρομές των μελών της. Όπως η Finance Watch, έτσι και η BETTER FINANCE έχει λιγότερα μέλη στην Ανατολική Ευρώπη σε σχέση με τη Δυτική Ευρώπη. Η οργάνωση κρίνεται ιδιαίτερα αποτελεσματική όσον αφορά τη συνεισφορά της στη χάραξη πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ. Η BETTER FINANCE συμμετείχε σε σημαντικό αριθμό διαβουλεύσεων της ΕΕ και παρουσίασε τη συνεισφορά της σε θέματα πολιτικής σε εκδηλώσεις, δημοσιεύσεις και συναντήσεις. Επίσης, παρέδωσε έργο υψηλής ποιότητας και κρίνεται πολύ αποτελεσματική στη χρήση πόρων και στην παραγωγή έργου με χαμηλό κόστος. Η παρουσία της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αξιολογείται σχετικά χαμηλή, αν και ακολουθεί ανοδική τάση. Η BETTER FINANCE εγκαινίασε επίσης νέο ιστότοπο βελτιώνοντας την προσβασιμότητα και τη φιλικότητα προς τον χρήστη.

Η προώθηση της θέσης των μη επαγγελματικών παραγόντων του κλάδου σε επίπεδο ΕΕ συνεχίζει να είναι αναγκαία για να διασφαλίζεται ότι η οπτική των καταναλωτών και των τελικών χρηστών λαμβάνεται υπόψη. Δεδομένης της εξάρτησής τους από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, η Finance Watch και η BETTER FINANCE δεν θα ήταν σε θέση να παρέχουν το ίδιο επίπεδο στήριξης των συμφερόντων των χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών χωρίς τη χρηματοδότηση της ΕΕ και, επομένως, δεν θα ήταν σε θέση να εκπροσωπήσουν τα συμφέροντα των καταναλωτών κατά τον ίδιο τρόπο. Ομοίως, χωρίς τις επιχορηγήσεις της ΕΕ προς τις δύο αυτές οργανώσεις, είναι πιθανό ότι ούτε άλλες οργανώσεις της ΕΕ θα ήταν σε θέση να καλύψουν το κενό. Επομένως, η χρηματοδότηση της ΕΕ συνεχίζει να είναι απαραίτητη για την αύξηση της συμμετοχής των καταναλωτών στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Εκτός από τη Finance Watch και την BETTER FINANCE, δεν υπάρχουν επί του παρόντος εναλλακτικές οργανώσεις σε επίπεδο ΕΕ, οι οποίες να καλύπτουν ανάλογο εύρος θεμάτων όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και στο ίδιο βάθος.

2. Εισαγωγή

Οι τελικοί χρήστες (ιδίως οι καταναλωτές) και οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των τελικών χρηστών δεν καταφέρνουν να συμμετέχουν στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ στον ίδιο βαθμό με τον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Ένας σημαντικός λόγος γι' αυτό είναι η ανεπάρκεια πόρων και η έλλειψη εξειδικευμένης εμπειρογνωσίας των τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των μη επαγγελματικών παραγόντων του κλάδου. Μετά την κρίση του 2008, αναλήφθηκαν διάφορες πρωτοβουλίες για την αύξηση του επιπέδου της ενεργής συμμετοχής και της συμπερίληψης των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ.

Μετά από πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή εγκαινίασε στα τέλη του 2011 δοκιμαστικό σχέδιο με σκοπό την παροχή επιχορηγήσεων για τη στήριξη της ανάπτυξης κέντρου χρηματοπιστωτικής πραγματογνωσίας. Έτσι, μεταξύ του 2012 και του 2015, και μετά από ανοικτή πρόσκληση υποβολής προτάσεων, η Επιτροπή παρείχε επιχορηγήσεις λειτουργίας σε δύο μη κερδοσκοπικές οντότητες: τη Finance Watch και την BETTER FINANCE. Οι εν λόγω επιχορηγήσεις αρχικά δόθηκαν στο πλαίσιο ενός δοκιμαστικού σχεδίου διάρκειας δύο ετών, και στη συνέχεια δόθηκαν με τη μορφή προπαρασκευαστικής ενέργειας.

Με βάση τη θετική αξιολόγηση του προγράμματος το 2015, η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση τον Ιούνιο του 2016 για τη θέσπιση ενωσιακού προγράμματος για τη συνέχιση της υποστήριξης των δύο αυτών οργανώσεων από την 1η Μαΐου 2017 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/826, με τον οποίο θεσπίστηκε το πρόγραμμα, εκδόθηκε από τους συννομοθέτες τον Μάιο του 2017. Η BETTER FINANCE και η Finance Watch κατονομάστηκαν ως δικαιούχοι του προγράμματος στον κανονισμό.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων επιμερίζεται μεταξύ των δύο οργανώσεων με βάση τις αιτήσεις τους για επιχορήγηση, οι οποίες έχουν αναλυθεί από την Επιτροπή. Σε αυτή τη βάση, έλαβαν από την Επιτροπή τα ποσά που αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	Από 1η Μαΐου 2017 έως 31 Δεκεμβρίου 2017	2018	2019	Από τον Ιανουάριο του 2020 έως τις 9 Σεπτεμβρίου 2020*
Finance Watch	629 058,56 EUR	1 100 000,00 EUR	957 898,54 EUR	618 750 EUR
BETTER FINANCE	292 393,80 EUR	390 552,84 EUR	410 000,00 EUR	205 000 EUR

* Προχρηματοδότηση

Για το 2020, το τελικό ποσό που πρόκειται να καταβληθεί στους δύο δικαιούχους πιθανότατα θα κυμανθεί στο ίδιο περίπου επίπεδο με τα προηγούμενα έτη. Η συμφωνία επιχορήγησης επιτρέπει την καταβολή έως 1 043 048 EUR στη Finance Watch και έως 410 000 EUR στην BETTER FINANCE κατά μέγιστο, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/826, το μέγιστο ποσοστό άμεσης συγχρηματοδότησης ανέρχεται στο 60 % των επιλέξιμων δαπανών.

Το άρθρο 1 του κανονισμού αποτελεί τη βάση για τη χρηματοδότηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

α) ερευνητικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής ίδιας έρευνας και δεδομένων, και ανάπτυξη πραγματογνωσίας·
β) συνεργασία με τους καταναλωτές και άλλους τελικούς χρήστες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μέσω σύνδεσης με υπάρχοντα δίκτυα και γραμμές βοήθειας των καταναλωτών στα κράτη μέλη, προκειμένου να εντοπιστούν ζητήματα που αφορούν τη χάραξη πολιτικής της Ένωσης για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών·
γ) δραστηριότητες ευαισθητοποίησης, διάδοσης και παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε χρηματοπιστωτικά θέματα, άμεσα ή μέσω των μελών τους σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων και σε ευρύ κοινό καταναλωτών, άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, και μη ειδικών·
δ) δραστηριότητες που ενισχύουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μελών των οργανώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, όπως επίσης δραστηριότητες προώθησης και παροχής συμβουλών πολιτικής για την ενίσχυση των θέσεων των εν λόγω μελών σε ενωσιακό επίπεδο και την προώθηση του δημόσιου και γενικού συμφέροντος στην κανονιστική ρύθμιση του χρηματοοικονομικού τομέα και στην ενωσιακή νομοθεσία.

Το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/826 απαιτεί από την Επιτροπή να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση αξιολόγησης σχετικά με την επίτευξη των στόχων του προγράμματος. Αυτός είναι ο στόχος της παρούσας έκθεσης.

3. Στόχοι και μεθοδολογία της αξιολόγησης

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/826, στην έκθεση αξιολόγησης πρέπει να αξιολογηθεί: i) η γενική συνάφεια και η προστιθέμενη αξία του προγράμματος· ii) η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της εκτέλεσής του· και iii) η συνολική και επιμέρους αποτελεσματικότητα της δράσης των δικαιούχων όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του κανονισμού, οι στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

α) να ενισχύσει περαιτέρω την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και των ενδιαφερόμενων φορέων

που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, στη χάραξη ενωσιακής και άλλης σχετικής πολυμερούς πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών·

β) να ενημερώσει καταναλωτές και άλλους τελικούς χρήστες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και τους ενδιαφερόμενους φορείς που εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους, σχετικά με τα ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Για να διευκολυνθεί η αξιολόγηση, η Επιτροπή ανέθεσε την εκπόνηση μελέτης (η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση) σχετικά με το αν οι επιχορηγήσεις που χορηγήθηκαν στη Finance Watch και την BETTER FINANCE πέτυχαν τους στόχους του προγράμματος. Η μελέτη περιλάμβανε μια ολοκληρωμένη σε βάθος ανάλυση των δραστηριοτήτων των δικαιούχων που συγχρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο των συμφωνιών επιχορηγήσεων για το 2017 και το 2018. Η μελέτη βασίζεται σε διάφορες πηγές που συγκεντρώθηκαν και αξιολογήθηκαν μέσω διαφορετικών ροών συλλογής δεδομένων: έρευνα τεκμηρίωσης, διαδικτυακές έρευνες και συνεντεύξεις με ενδιαφερομένους φορείς.

Έρευνα τεκμηρίωσης

Ο ανάδοχος της Επιτροπής αξιολόγησε πρωτογενείς πηγές, όπως ετήσιες εκθέσεις, προγράμματα εργασιών, έρευνες μελών και άλλα συναφή έγγραφα που παρουσιάζουν βασικούς δείκτες επιδόσεων. Συμπληρωματικά, εξετάστηκε, κατά περίπτωση, η ενωσιακή, διεθνής και εθνική βιβλιογραφία —συμπεριλαμβανομένων άρθρων από τα μέσα ενημέρωσης— προκειμένου να διευρυνθεί το πλαίσιο της ανάλυσης.

Διαδικτυακή έρευνα

Ο ανάδοχος διενήργησε διαδικτυακές έρευνες σχετικά με την BETTER FINANCE και τη Finance Watch. Οι έρευνες αποτελούνταν από ειδικά σχεδιασμένες ομάδες ερωτήσεων ανά είδος ενδιαφερόμενων φορέων. Οι ομάδες ενδιαφερόμενων φορέων ήταν πέντε: οργανώσεις-μέλη, ενώσεις τραπεζών, οργανώσεις καταναλωτών, εθνικές δημόσιες αρχές και δημόσιοι φορείς της ΕΕ. Αμφότερες οι έρευνες ήταν ανοικτές για υποβολή απαντήσεων από τις 7 Οκτωβρίου έως 3 τις Δεκεμβρίου 2019. Οι έρευνες κοινοποιήθηκαν σε 309 ενδιαφερόμενους φορείς και οι συμμετέχοντες ήταν συνολικά 179 (58 % συμμετοχή).

Συνεντεύξεις

Οι συνεντεύξεις με ενδιαφερόμενους φορείς έλαβαν ημιδομημένη μορφή και απευθύνθηκαν στις ίδιες ομάδες ενδιαφερόμενων φορέων όπως και το ερωτηματολόγιο της έρευνας. Οι ερωτήσεις των συνεντεύξεων είχαν στόχο να συμπληρώσουν τα στοιχεία της έρευνας τεκμηρίωσης και των διαδικτυακών ερευνών και να καλύψουν τυχόν υπολειπόμενες ελλείψεις σε δεδομένα ή πληροφορίες. Συνολικά, διεξήχθησαν 25 συνεντεύξεις με διάφορους ενδιαφερομένους φορείς.

Η Επιτροπή συμπλήρωσε τη μελέτη του συμβούλου, συγκεκριμένα με μια ανάλυση των δραστηριοτήτων των δύο δικαιούχων και της εκτέλεσης του προγράμματος το 2019.

Ένας από τα κύρια μειονεκτήματα της αξιολόγησης ήταν ο πολύ περιορισμένος αριθμός αναφορών και στους δύο δικαιούχους στη δευτερογενή βιβλιογραφία. Επομένως, η έρευνα τεκμηρίωσης περιορίστηκε σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παρείχαν οι ίδιοι οι δικαιούχοι (π.χ. στις ετήσιες εκθέσεις τους). Στόχος των ερευνών και των συνεντεύξεων ήταν να αντιμετωπίσουν αυτό το μειονέκτημα.

4. Αποτελέσματα της αξιολόγησης

α) Γενική παρουσίαση του έργου των δικαιούχων κατά την περίοδο 2017-2019

FINANCE WATCH

Η Finance Watch είναι διεθνής μη κερδοσκοπική ένωση υπαγόμενη στο βελγικό δίκαιο, η οποία συστάθηκε στις 28 Απριλίου 2011. Η ένωση απασχολεί 13 υπαλλήλους, ελαφρώς λιγότερους σε σχέση με το 2017. Αποτελείται από τρία αλληλοσυνδεόμενα τμήματα: έρευνα και προώθηση· επικοινωνία και δίκτυα· και οικονομικά και δραστηριότητες. Ο γενικός γραμματέας, το συμβούλιο και τα μέλη επιβλέπουν όλα τα τμήματα. Η οργάνωση δημιουργήθηκε για να λειτουργήσει ως αντίβαρο στην επιρροή που ασκεί ο χρηματοπιστωτικός κλάδος, εκπροσωπώντας τις απόψεις του ευρέος κοινού και των τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Αποστολή της είναι να προασπίζεται τα συμφέροντα της κοινωνίας των πολιτών στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Η βάση μελών της Finance Watch έχει αυξηθεί ελαφρώς από το 2017. Η οργάνωση έχει πλέον 110 μέλη: 78 τακτικά μέλη (45 οργανώσεις και 33 φυσικά πρόσωπα) και 32 συνδεδεμένα μέλη (εκ των οποίων τα 22 είναι οργανώσεις και τα 10 φυσικά πρόσωπα). Τα μέλη αποτελούν μια ποικιλόμορφη ομάδα με εκπροσώπους από τον ακαδημαϊκό χώρο, συνδικαλιστικές οργανώσεις, εθνικά δίκτυα της Finance Watch, ΜΚΟ και φιλανθρωπικά ιδρύματα που ασχολούνται με την ενίσχυση της θέσης των καταναλωτών. Τα μέλη προέρχονται από 17 κράτη μέλη (με λιγότερα μέλη στην Ανατολική Ευρώπη σε σχέση με τη Δυτική Ευρώπη) και από 3 χώρες εκτός της ΕΕ.

Η Finance Watch καλύπτει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών θεμάτων, στα οποία συγκαταλέγονται οι λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η τραπεζική, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η βιώσιμη χρηματοδότηση, η χρηματοοικονομική τεχνολογία, οι χρηματοπιστωτικές αγορές, η χρηματοπιστωτική εποπτεία, η ένωση κεφαλαιαγορών και η χρηματοπιστωτική ένταξη.

Η Finance Watch εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη χρηματοδότηση της ΕΕ: την περίοδο 2017-2019, εισέπραξε 2 686 957 EUR από την Επιτροπή. Οι υπόλοιπες χρηματοδοτικές ανάγκες της ουσιαστικά καλύπτονται από χρηματοδότηση από τρίτους, η οποία το 2019 αντιστοιχούσε στο

39,4 % της συνολικής χρηματοδότησης για επιλέξιμα κεφάλαια (με το Ίδρυμα MAVA[2] ως βασικό χορηγό).

BETTER FINANCE

Η BETTER FINANCE (πλήρης ονομασία: European Federation of Investors and Financial Services Users) είναι καταχωρισμένη οργάνωση δημοσίου συμφέροντος η οποία ιδρύθηκε στο Βέλγιο το 2009. Επί του παρόντος, η οργάνωση απασχολεί 8 υπαλλήλους (2 περισσότερους σε σχέση με το 2017) και έχει 37 οργανώσεις-μέλη. Στα μέλη της περιλαμβάνονται ενώσεις μετόχων, εθνικές ΜΚΟ που εστιάζουν στους ιδιώτες επενδυτές ή στην προστασία των καταναλωτών, συνταξιοδοτικά ταμεία και ενώσεις καταναλωτών. Τα μέλη της προέρχονται από 18 κράτη μέλη (με λιγότερα μέλη στην Ανατολική Ευρώπη σε σχέση με τη Δυτική Ευρώπη) και από 5 χώρες εκτός της ΕΕ.

Λόγω της σύνθεσης της βάσης μελών της, η BETTER FINANCE ασχολείται με πολιτικές που καλύπτουν ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν τους ιδιώτες επενδυτές, όπως: προστασία επενδυτών, εποπτεία και επιβολή, θέματα χρηματοπιστωτικών προϊόντων (PRIIP[3], ΟΣΕΚΑ[4], MiFID[5], κ.λπ.), θέματα συντάξεων (IDD[6], PEPP[7], ΙΕΣΠ κ.λπ.), διαφάνεια κόστους και επιδόσεων, προσυμβατικές γνωστοποιήσεις, παροχή συμβουλών και διανομή επενδυτικών προϊόντων για ιδιώτες επενδυτές, δικαιώματα μετόχων, τη βιώσιμη χρηματοδότηση και τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα, κ.λπ.

Την περίοδο 2017-2019, ο δικαιούχος εισέπραξε 1 092 947 EUR από την Επιτροπή. Για το τμήμα των χρηματοδοτικών αναγκών της που δεν καλύπτεται από τις επιχορηγήσεις της Επιτροπής, η BETTER FINANCE βασίζεται κυρίως στις συνδρομές των μελών της και στις εισφορές από συμπράξεις (την περίοδο 2018-2019 αντιστοιχούσαν στο 37 % περίπου των συνολικών εσόδων της).

β) Αξιολόγηση σύμφωνα με τα κριτήρια

Γενική συνάφεια και προστιθέμενη αξία του προγράμματος για την ΕΕ

Η προώθηση της θέσης των μη επαγγελματικών παραγόντων του κλάδου σε επίπεδο ΕΕ συνεχίζει να είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι λαμβάνεται υπόψη η οπτική των καταναλωτών και των τελικών χρηστών. Δεδομένου ότι σημαντικό μέρος της νομοθεσίας περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θεσπίζεται σε επίπεδο ΕΕ, οι οργανώσεις που υπερασπίζονται τα

[2] Το Ίδρυμα MAVA είναι φιλανθρωπικό ίδρυμα που εστιάζει: i) στη διατήρηση της βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο, τη Δυτική Αφρική και την Ελβετία· και ii) στην προώθηση της βιώσιμης οικονομίας. Έως το τέλος του 2019, η Finance Watch συμμετείχε σε πρόγραμμα του MAVA (Economics for Nature — E4N) με αντικείμενο τις προσεγγίσεις για την αποκατάσταση και τη διατήρηση του φυσικού κεφαλαίου. https://mava-foundation.org/

[3] Συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIP)

[4] Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)

[5] Οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

[6] Οδηγία για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (IDD).

[7] Πανευρωπαϊκό ατομικό συνταξιοδοτικό προϊόν (PEPP)

συμφέροντα των καταναλωτών θα πρέπει επίσης να δρουν σε επίπεδο ΕΕ. Τέτοιες οργανώσεις θα πρέπει επίσης να υποστηρίζονται από ευρεία βάση μελών στα κράτη μέλη.

Το ενωσιακό πρόγραμμα δίνει στις εν λόγω οργανώσεις τη δυνατότητα να διασφαλίσουν ότι έχουν την απαραίτητη εμπειρογνωσία για να εκπροσωπούν αποτελεσματικά τα συμφέροντα των καταναλωτών και των τελικών χρηστών κατά τη χάραξη χρηματοπιστωτικής πολιτικής. Όσον αφορά την εξάρτησή τους από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, η Finance Watch και η BETTER FINANCE δεν θα ήταν σε θέση να παρέχουν το ίδιο επίπεδο στήριξης των συμφερόντων των χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών χωρίς τις επιχορηγήσεις της ΕΕ. Επίσης, η προσέλκυση επιπρόσθετης χρηματοδότησης για θέματα καταναλωτών παραμένει δύσκολη από διαρθρωτική άποψη, εν μέρει λόγω της μεγάλης διασποράς των ομάδων συμφερόντων και των οριακών κινήτρων κάθε ατόμου. Αυτό ισχύει τόσο στην περίπτωση της BETTER FINANCE και της Finance Watch όσο και άλλων οργανώσεων που εκπροσωπούν καταναλωτές. Χωρίς τις επιχορηγήσεις της ΕΕ προς τις δύο αυτές οργανώσεις, είναι απίθανο άλλες οργανώσεις της ΕΕ να ήταν σε θέση να καλύψουν το κενό.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ενεργή συμμετοχή και συμπερίληψη των εν λόγω ομάδων στη χάραξη ενωσιακής και άλλης πολυμερούς πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, είναι απαραίτητο να συνεχιστεί η παροχή των εν λόγω επιχορηγήσεων.

Τόσο η BETTER FINANCE όσο και η Finance Watch έχουν καταφέρει να κατακτήσουν θέση στην αγορά ως σημαντικοί εκπρόσωποι των καταναλωτών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, στον οποίον και έχουν αποκτήσει σημαντική εμπειρογνωσία. Όπως φάνηκε από τη μελέτη, η BETTER FINANCE και η Finance Watch χαίρουν της εκτίμησης των ενδιαφερομένων φορέων και η συνεισφορά τους κρίνεται ιδιαίτερα ποιοτική. Οι δραστηριότητές τους είναι συμπληρωματικές και αλληλεπικαλύπτονται μόνο εν μέρει. Η BETTER FINANCE εστιάζει στα ζητήματα των χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με ιδιαίτερη έμφαση στους επενδυτές και σε όσους αποταμιεύουν εν όψει συνταξιοδότησης, καθώς και στη βιώσιμη χρηματοδότηση και τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα. Η Finance Watch ασχολείται με τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες γενικότερα, αλλά και με άλλα θέματα, όπως η βιώσιμη χρηματοδότηση και τα ζητήματα προληπτικής εποπτείας. Από κοινού, οι δύο αυτές οργανώσεις κάλυψαν τα περισσότερα θέματα που αφορούσαν τους καταναλωτές ή τους χρήστες στις συζητήσεις για τη χάραξη πολιτικής της ΕΕ στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών την περίοδο 2017-2019.

Εκτός από τη Finance Watch και τη BETTER FINANCE, δεν υπάρχουν επί του παρόντος εναλλακτικές οργανώσεις σε επίπεδο ΕΕ, οι οποίες να καλύπτουν ανάλογο εύρος θεμάτων όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και στο ίδιο βάθος. Υπάρχουν άλλες οργανώσεις που εκπροσωπούν καταναλωτές (π χ. το ΕΓΕΚ[8], η COFACE[9] και η AGE Europe[10]), αλλά οι

[8] Το ΕΓΕΚ (Ευρωπαϊκό Γραφείο Ενώσεων Καταναλωτών) είναι ο κεντρικός φορέας που συγκεντρώνει 44 ανεξάρτητες οργανώσεις καταναλωτών από 32 χώρες. Ο ρόλος του είναι να τις εκπροσωπεί στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των Ευρωπαίων καταναλωτών.

χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες δεν αποτελούν το αποκλειστικό αντικείμενό τους και ενδεχομένως να μην έχουν το ίδιο επίπεδο εξειδίκευσης και εμπειρογνωσίας. Δεδομένης της πολυπλοκότητας και της τεχνικής φύσης της νομοθεσίας περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, είναι απαραίτητη η εμπεριστατωμένη γνώση μιας σειράς χρηματοπιστωτικών θεμάτων προκειμένου να διασφαλίζεται η κατάλληλη εκπροσώπηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της εκτέλεσης του προγράμματος

Λόγω της πολυπλοκότητας της νομοθετικής διαδικασίας, ένα συμφωνημένο νομοθετικό κείμενο ή στοιχεία του δεν μπορούν να αποδοθούν στις προσπάθειες προώθησης των θέσεων μίας συγκεκριμένης οργάνωσης. Ωστόσο, είναι σαφές ότι ο νομοθέτης έλαβε υπόψη ορισμένες τροποποιήσεις που είχαν προταθεί από τους δικαιούχους κατά τις νομοθετικές διαπραγματεύσεις. Για παράδειγμα, οι νομοθέτες ενσωμάτωσαν κάποιες από τις τροποποιήσεις που είχαν προτείνει η BETTER FINANCE και η Finance Watch στην πρόταση για το PEPP. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις κατά την εκπόνηση της μελέτης έκριναν ότι η χάραξη χρηματοπιστωτικής πολιτικής έχει βελτιωθεί χάρη στο πρόγραμμα. Οι εν λόγω ενδιαφερόμενοι φορείς επισήμαναν επίσης ότι το έργο των δικαιούχων είχε ως αποτέλεσμα οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να αισθάνονται καλύτερα ενημερωμένοι.

Η Finance Watch και η BETTER FINANCE έχουν συμβάλει σημαντικά στη διαδικασία χάραξης χρηματοπιστωτικής πολιτικής, μέσω της συνεισφοράς τους στις δημόσιες διαβουλεύσεις, της συμμετοχής τους σε σημαντικές ομάδες εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής και των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών και πρόσθετων δημοσιεύσεων. Βασιζόμενοι στις ερευνητικές δραστηριότητές τους, οι δικαιούχοι συνέβαλαν στην κάλυψη των κενών στη συνολική κατανόηση συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών φαινομένων.

Από κοινού, οι δικαιούχοι εργάστηκαν στην πλειονότητα των θεμάτων που αφορούσαν καταναλωτές ή χρήστες στις συζητήσεις για τη χάραξη πολιτικής της ΕΕ στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η BETTER FINANCE κάλυψε κυρίως τις ροές εργασίες που σχετίζονται με ζητήματα που αφορούν τους χρήστες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με ιδιαίτερη έμφαση στους επενδυτές και σε όσους αποταμιεύουν εν όψει συνταξιοδότησης, καθώς και στη βιώσιμη χρηματοδότηση και τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα. Η Finance Watch κάλυψε τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη χρηματοδότηση και θέματα προληπτικής εποπτείας. Ωστόσο, ορισμένοι ενδιαφερόμενοι φορείς ισχυρίστηκαν ότι οι

---

https://www.beuc.eu/

[9] Η COFACE Families Europe προάγει την ευημερία, την υγεία και την ασφάλεια των οικογενειών και των μελών τους σε μια μεταβαλλόμενη κοινωνία και λειτουργεί ως έμπιστη οντότητα για την ενσωμάτωση της διάστασης της οικογένειας και την έκφραση των απόψεων/των αναγκών των οικογενειών στην ΕΕ και όχι μόνο.
http://www.coface-eu.org/

[10] Η AGE Platform Europe είναι ευρωπαϊκό δίκτυο μη κερδοσκοπικών οργανώσεων για άτομα άνω των 50 ετών, που αποσκοπεί στην έκφραση και την προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της ΕΕ ηλικίας άνω των 50 ετών και στην αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα ζητήματα που τους απασχολούν περισσότερο.
https://www.age-platform.eu/about-age

δικαιούχοι θα μπορούσαν να έχουν καλύψει ορισμένα θέματα πιο διεξοδικά, π.χ. τον έλεγχο και την πιστοληπτική αξιολόγηση από τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές.

Οι δικαιούχοι κατέβαλαν σημαντική προσπάθεια για να αλληλεπιδράσουν με τους καταναλωτές, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης καινοτόμων εργαλείων, μέσων κοινωνικής δικτύωσης και εκστρατειών, προκειμένου να τους ενημερώσουν, να ευαισθητοποιήσουν και να συμβάλουν στην εκπαίδευση σε χρηματοπιστωτικά θέματα.

Συνολική και επιμέρους αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιδόσεων των δικαιούχων ως προς την επίτευξη των στόχων

FINANCE WATCH

Αποτελεσματικότητα

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης, η Finance Watch συμμετείχε στις κύριες συζητήσεις και εξελίξεις σε επίπεδο πολιτικής που αφορούσαν τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Κάλυψε ένα αρκετά ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως η ασφάλιση, η χρηματοπιστωτική ένταξη, η βιώσιμη χρηματοδότηση και η χρηματοοικονομική τεχνολογία. Συγκεκριμένα, το 2017 η Finance Watch ασχολήθηκε με θέματα όπως η χρηματοοικονομική τεχνολογία, η οδηγία MiFID II, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η ασφάλιση αυτοκινήτων και οι διασυνοριακές πληρωμές. Το 2018 και το 2019, η οργάνωση εστίασε κυρίως στη βιώσιμη χρηματοδότηση. Άλλα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε ήταν η χρηματοπιστωτική ένταξη και η οδηγία «Φερεγγυότητα ΙΙ». Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι φορείς ανέφεραν ότι η Finance Watch θα μπορούσε επίσης να έχει ασχοληθεί με επιπρόσθετα θέματα, όπως η εταιρική νοοτροπία στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η Finance Watch παρείχε επίσης την εμπειρογνωσία της στη διαδικασία χάραξης πολιτικής με διάφορους τρόπους, και ειδικότερα μέσω απαντήσεων σε δημόσιες διαβουλεύσεις και συμμετοχής σε ομάδες εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής και των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών. Την περίοδο 2017-2019, η Finance Watch συμμετείχε σε σημαντικές διαβουλεύσεις στους τομείς εμπειρογνωσίας της. Υπέβαλε απαντήσεις σε 33 δημόσιες διαβουλεύσεις για τη χρηματοπιστωτική πολιτική. Ενδεικτικά, το 2017 η οργάνωση υπέβαλε παρατηρήσεις στις διαβουλεύσεις της Επιτροπής για τη χρηματοοικονομική τεχνολογία και για τη διαφάνεια και τις προμήθειες στις διασυνοριακές πληρωμές, στην επανεξέταση REFIT για την ασφάλιση αυτοκινήτων, στη διαβούλευση του ESMA[11] σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις απαιτήσεις καταλληλότητας σύμφωνα με την οδηγία MiFID II. Το 2018, συμμετείχε στη διαβούλευση της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και σε πρόταση οδηγίας σχετικά με μια νέα συμφωνία για τους καταναλωτές. Το 2019, για παράδειγμα, υπέβαλε απαντήσεις σε διαβουλεύσεις στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, στη διαβούλευση του ESMA σχετικά με

[11] Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA).

την ενσωμάτωση κινδύνων και παραγόντων βιωσιμότητας στην οδηγία MiFID και την ΟΔΟΕΕ/ΟΣΕΚΑ. Επίσης, υπέβαλε παρατηρήσεις στην αξιολόγηση της οδηγίας για την καταναλωτική πίστη και στη διαβούλευση του EIOPA σχετικά με τη βιωσιμότητα στο πλαίσιο της οδηγίας «Φερεγγυότητα ΙΙ». Η μελέτη του συμβούλου παρείχε στοιχεία που απέδειξαν την υψηλή ποιότητα των απαντήσεων στις εν λόγω διαβουλεύσεις.

Επίσης, η Finance Watch συνέχισε να συμμετέχει ενεργά στις εργασίες των ομάδων εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής και των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών, όπως η ομάδα χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EC Financial Services User Group), η ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων για τη βιώσιμη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EC Technical Expert Group on Sustainable Finance) και η συμβουλευτική ομάδα εμπειρογνωμόνων για την ψηφιακή δεοντολογία της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA). Η συμμετοχή της σε ομάδες εμπειρογνωμόνων[12] αυξήθηκε ελαφρώς κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου. Η Finance Watch κατείχε 5 θέσεις σε ομάδες εμπειρογνωμόνων το 2017 και 7 θέσεις το 2018 και το 2019.

Επιπρόσθετα, η Finance Watch δημοσιεύει ενημερώσεις και έγγραφα με αυξανόμενο ρυθμό (4 το 2017, 9 το 2018 και 13 το 2019) σχετικά με διάφορα θέματα. Για παράδειγμα, δημοσίευσε το ενημερωτικό έγγραφο «ESMA's role in sustainable finance» (Ο ρόλος της ESMA στη βιώσιμη χρηματοδότηση) το 2017, μια σύνοψη πολιτικής για τα εμβάσματα (το 2018) και τη σύνοψη πολιτικής «Insurance and discrimination» (Ασφάλιση και διακρίσεις) (το 2019). Κατά τη διάρκεια των εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Finance Watch συνέταξε ενημερωτικά έγγραφα για υποψηφίους και συνεργάστηκε με νεοεκλεγέντες βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με σκοπό την προετοιμασία για την επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο. Κατά την περίοδο 2017-2019, η Finance Watch πραγματοποίησε 24 δημοσιεύσεις, συμπεριλαμβανομένων διαφόρων σημειωμάτων πολιτικής και εγγράφων προβληματισμού, καθώς και ορισμένων διεξοδικών ερευνητικών εκθέσεων. Για παράδειγμα, το 2018 δημοσίευσε τη δεύτερη έκδοση του *Παγκόσμιου δείκτη πράσινης χρηματοδότησης (GGFI 2)* με βάση μια παγκόσμια έρευνα των απόψεων των επαγγελματιών του χρηματοπιστωτικού κλάδου σχετικά με την ποιότητα και το βάθος των προϊόντων πράσινης χρηματοδότησης σε 110 διεθνή χρηματοπιστωτικά κέντρα.

Ο στόχος εμπλοκής των τελικών χρηστών και των μη επαγγελματικών παραγόντων του κλάδου προσεγγίστηκε μέσω εκστρατειών, κοινοτικών εκδηλώσεων, βίντεο, κινούμενων σχεδίων κ.λπ. Ο αριθμός των εκδηλώσεων που οργάνωσε η Finance Watch αυξήθηκε την περίοδο 2017-2019 (κατά μέσο όρο δώδεκα εκδηλώσεις ετησίως). Για παράδειγμα, οργάνωσε το Change Finance Forum το 2018 (στο οποίο συμμετείχαν διαφορετικοί εμπειρογνώμονες που συζήτησαν για διάφορα θέματα) το οποίο αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματικό για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των καταναλωτών. Μια άλλη δράση που προσέλκυσε αρκετή προσοχή το 2019 ήταν

[12] Ο αριθμός αυτός αντανακλά μόνο τη συμμετοχή εκπροσώπων της Finance Watch σε ομάδες εμπειρογνωμόνων. Δεν περιλαμβάνει την πιθανή συμμετοχή εμπειρογνωμόνων που ανήκουν σε οργανώσεις-μέλη της Finance Watch, εκτός εάν συμμετείχαν στην ομάδα ως εκπρόσωποι της Finance Watch.

η εκστρατεία της Finance Watch σχετικά με τα σχέδια της Facebook να δημιουργήσει δικό της σύστημα πληρωμής/νόμισμα, το Libra. Η εκστρατεία είχε ως στόχο να ενημερωθούν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και το κοινό σχετικά με τους κινδύνους για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και έδωσε στο κοινό την ευκαιρία να εκφράσει τις ανησυχίες του μέσω αναφοράς. Επίσης, ολοκλήρωσε μια σειρά βίντεο (49 βίντεο την περίοδο 2017-2019) που ενισχύουν την κατανόηση των χρηματοπιστωτικών θεμάτων από τους καταναλωτές. Για παράδειγμα, το 2018 η δικαιούχος δημιούργησε διάφορα σύντομα βίντεο σχετικά με διαφορετικά θέματα, όπως οι κεφαλαιακές απαιτήσεις, η βιώσιμη χρηματοδότηση, τα πριμ και τα κίνητρα ανάληψης υπερβολικού κινδύνου των διαπραγματευτών. Επίσης, η Finance Watch κατάφερε να αυξήσει τις επικοινωνιακές δυνατότητές της μέσω ενός νέου εργαλείου κινουμένων σχεδίων, το οποίο απευθύνθηκε αποτελεσματικά στο ευρύτερο κοινό και στους ενδιαφερόμενους φορείς που δεν ανήκουν στον κλάδο.

Η Finance Watch ενημέρωσε το κοινό για τα ζητήματα που διακυβεύονται κατά τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα μέσω των μελών της και συντόνισε δράσεις σε εθνικό επίπεδο. Όπως επισήμαναν οι ενδιαφερόμενοι φορείς που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις, η εμπειρογνωσία που παρείχε η Finance Watch χρησιμοποιήθηκε στους εθνικούς διαλόγους των ενδιαφερόμενων φορέων. Σε λίγες περιπτώσεις, οι εν λόγω ενδιαφερόμενοι φορείς μετέφρασαν τις δημοσιεύσεις της Finance Watch στην εθνική γλώσσα τους.

Όσοι συμμετείχαν στην έρευνα αξιολόγησαν την ποιότητα των δραστηριοτήτων επικοινωνίας της Finance Watch ως υψηλή, ενώ ιδιαίτερα το ενημερωτικό δελτίο της κρίθηκε αποτελεσματικό. Κατά τη διάρκεια της περιόδου, η Finance Watch δημοσίευσε 51 δελτία τύπου. Όσοι συμμετείχαν στην έρευνα έκριναν τα δελτία τύπου αποτελεσματικά όσον αφορά την ενημέρωση των καταναλωτών. Η Finance Watch κοινοποίησε περιεχόμενο και αντέδρασε σε διάφορα θέματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως στην κλιματική αλλαγή και την έξαρση της νόσου COVID-19. Αξιολογήθηκε ως ιδιαίτερα αποτελεσματική στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των διαδικτυακών μέσων ενημέρωσης και κατάφερε να επιτύχει μεγαλύτερη έκθεση σε σχέση με άλλες παρόμοιες οργανώσεις. Ο αριθμός των ακολούθων της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αυξήθηκε σημαντικά κατά την περίοδο 2017-2019 και η Finance Watch έχει πλέον μεγαλύτερο αριθμό ακολούθων σε σχέση με άλλες παρόμοιες οργανώσεις (έχει 21 000 ακολούθους στο Facebook και 10 750 ακολούθους στο Twitter). Επίσης, αύξησε τις επικοινωνιακές δυνατότητές της μέσω του νέου ιστοτόπου της. Επιπρόσθετα, η Finance Watch προβάλλεται ιδιαίτερα στα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Κατά την περίοδο 2017-2019 αναφέρθηκε σε 374 άρθρα στον διεθνή τύπο την ανέφερε σε.

Συνολικά, η μελέτη έδειξε ότι το παραγόμενο έργο της Finance Watch θεωρείται γενικά υψηλής ποιότητας, μεταξύ άλλων από υπαλλήλους των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, από μέλη της Finance Watch και από άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

Αποδοτικότητα
Σύμφωνα με τη μελέτη, κατά την περίοδο αξιολόγησης, ο λόγος κόστους προς παραγόμενο έργο της Finance Watch ήταν σχετικά σταθερός. Από το 2017 έως το 2018, η αύξηση των δαπανών για εμπειρογνωσία, ανάλυση πολιτικών, προώθηση και δημόσιες σχέσεις οδήγησε στην αύξηση του παραγόμενου έργου (για παράδειγμα, εκθέσεις, ενημερωτικά και άλλα έγγραφα, δημόσιες ακροάσεις, δημόσιες παρεμβάσεις και βίντεο). Σε άλλους τομείς, όπως η επικοινωνία, ο λόγος κόστους προς παραγόμενο έργο ήταν επίσης σχετικά σταθερός, γεγονός που υποδεικνύει ότι διατηρήθηκε το ίδιο επίπεδο αποδοτικότητας.

Από το 2018 έως το 2019, οι δαπάνες της οργάνωσης στον τομέα της επικοινωνίας αυξήθηκαν οριακά. Η αύξηση του παραγόμενου έργου στον τομέα της επικοινωνίας το 2019 σε σχέση με το 2018 (όπως εκδηλώσεις, δελτία τύπου και η εγκαινίαση του νέου ιστοτόπου) σημαίνει μεγαλύτερη αποδοτικότητα του παραγόμενου έργου στον τομέα της επικοινωνίας.

BETTER FINANCE

Αποτελεσματικότητα
Η BETTER FINANCE διαβίβασε στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής τις απόψεις των τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μέσω των απαντήσεών της σε δημόσιες διαβουλεύσεις, της συμμετοχής της σε ομάδες εμπειρογνωμόνων, εγγράφων θέσης και συζητήσεων με διαφορετικές ομάδες συμφερόντων. Με την πάροδο των ετών, η BETTER FINANCE κάλυψε ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν τους καταναλωτές χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Το 2017, η BETTER FINANCE εστίασε κυρίως στη συνταξιοδοτική αποταμίευση και τις «ρομπο-επενδύσεις»13. Το 2018, ασχολήθηκε επίσης με θέματα που αφορούν την προστασία των επενδυτών και των χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και τη συμμόρφωση με τους κανόνες προσυμβατικών γνωστοποιήσεων για τα συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές. Το 2019, η BETTER FINANCE εργάστηκε σε θέματα όπως η συλλογική έννομη προστασία, η οδηγία MiFID II, το PEPP, τα PRIIP, οι ΟΣΕΚΑ, η οδηγία «Φερεγγυότητα ΙΙ», η οδηγία IDD, τα ΙΕΣΠ, η ένωση κεφαλαιαγορών, η βιώσιμη χρηματοδότηση (ταξινομία, οικολογικό σήμα) και ο ψηφιακός χρηματοοικονομικός τομέας.

Κατά τα 3 αυτά έτη, η BETTER FINANCE ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματική. Για παράδειγμα, ανταποκρίθηκε σε σχεδόν 70 διαβουλεύσεις. Οι δημόσιες διαβουλεύσεις κάλυπταν ευρύ φάσμα θεμάτων, και ιδιαίτερα θέματα που αφορούσαν τους επενδυτές. Για παράδειγμα, το 2017 η BETTER FINANCE υπέβαλε παρατηρήσεις στη διαβούλευση της ESMA για τις απαιτήσεις διακυβέρνησης της οδηγίας MiFID και στη διαβούλευση για τον μορφότυπο και το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου. Το 2018 η BETTER FINANCE ανταποκρίθηκε, μεταξύ άλλων, στο κοινό έγγραφο διαβούλευσης των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών σχετικά με τις τροποποιήσεις

[13] επενδύσεις σύμφωνα με τις συμβουλές που παρέχει ένα λογισμικό πρόγραμμα με βάση πληροφορίες για τον πελάτη, όπως ηλικία, μισθός και επίπεδο ανοχής κινδύνου

στο έγγραφο βασικών πληροφοριών για τα PRIIP[14] και στο ερωτηματολόγιο καταλληλότητας της Επιτροπής σχετικά με τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση γνωστοποιήσεις. Το 2019, συμμετείχε στη διαβούλευση της ESMA σχετικά με την ενσωμάτωση κινδύνων και παραγόντων βιωσιμότητας στην οδηγία για τους ΟΣΕΚΑ και στην οδηγία για τους ΔΟΕΕ[15]. Επιπρόσθετα, η BETTER FINANCE ανταποκρίθηκε επίσης σε διαβουλεύσεις στον τομέα της βιώσιμης χρηματοδότησης και του ψηφιακού χρηματοοικονομικού τομέα, για παράδειγμα, στη διαβούλευση της Επιτροπής σχετικά με τους κανόνες περί ψηφιακών λύσεων και αποδοτικών διασυνοριακών δραστηριοτήτων, καθώς και στη διαβούλευση της ΕΒΑ[16] σχετικά με το έγγραφο προβληματισμού για την προσέγγιση της ΕΒΑ όσον αφορά τη χρηματοοικονομική τεχνολογία (fintech), και στο ερωτηματολόγιο της ομάδας εμπειρογνωμόνων υψηλού επιπέδου για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Όσοι συμμετείχαν στην έρευνα επισήμαναν ότι η BETTER FINANCE καλύπτει τεχνικούς τομείς κατά τρόπο που διευκολύνει τους καταναλωτές και τους τελικούς χρήστες να τους κατανοήσουν. Επιπρόσθετα, η BETTER FINANCE εκπόνησε πάνω από 15 έγγραφα θέσης κατά τη διάρκεια των 3 ετών.

Η BETTER FINANCE συνέχισε, επίσης, να συμμετέχει και να υποβάλλει παρατηρήσεις σε συζητήσεις ομάδων εμπειρογνωμόνων, για παράδειγμα στην ομάδα χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EC Financial Services User Group), στην ομάδα τραπεζικών συμφεροντούχων (EBA), καθώς και στο φόρουμ υψηλού επιπέδου για την Ένωση Κεφαλαιαγορών και στην ομάδα εμπειρογνωμόνων για το PEPP (EIOPA). Η συμμετοχή της σε ομάδες εμπειρογνωμόνων[17] αυξήθηκε ελαφρώς κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου. Η BETTER FINANCE κατείχε 8 θέσεις σε ομάδες εμπειρογνωμόνων το 2017, 8 θέσεις το 2018 και 10 θέσεις το 2019. Επίσης, η BETTER FINANCE κλήθηκε να μιλήσει σε μια σειρά ακροάσεων, για παράδειγμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την πρόταση PEPP.

Εκτός από σημειώματα πολιτικής και έγγραφα προβληματισμού, η BETTER FINANCE κατάρτισε και μια σειρά διεξοδικών ερευνητικών εκθέσεων (4 το 2017, 7 το 2018 και 6 το 2019), στις οποίες προσδιορίστηκαν επίκαιρα ζητήματα που αφορούσαν τους καταναλωτές και τους τελικούς χρήστες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Για παράδειγμα, το 2017 εξέδωσε δημοσιεύσεις σχετικά με τις «ρομποτικές συμβουλές»[18] και τη συνταξιοδοτική αποταμίευση. Επιπρόσθετα, δημοσίευσε εκθέσεις σχετικά με την προστασία των επενδυτών —στις οποίες δόθηκε συνέχεια από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο— και ειδικότερα το έγγραφο για τις καταχρηστικές πωλήσεις χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Το 2018, η BETTER FINANCE

[14] Έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIP)

[15] Οδηγία σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΔΟΕΕ)

[16] Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

[17] Ο αριθμός περιλαμβάνει μόνο τη συμμετοχή εκπροσώπων της BETTER FINANCE σε ομάδες εμπειρογνωμόνων. Δεν περιλαμβάνει την πιθανή συμμετοχή εμπειρογνωμόνων που ανήκουν σε οργανώσεις-μέλη της BETTER FINANCE, εκτός εάν συμμετείχαν στην ομάδα ως εκπρόσωποι της BETTER FINANCE.

[18] Χρηματοπιστωτικές συμβουλές που παρέχονται από λογισμικό πρόγραμμα με βάση πληροφορίες για τον πελάτη, όπως ηλικία, μισθός και επίπεδο ανοχής κινδύνου

δημοσίευσε την ερευνητική έκθεση *«Fund Benchmark Disclosure Compliance» (Συμμόρφωση με τις γνωστοποιήσεις για τον δείκτη αναφοράς των επενδυτικών κεφαλαίων)*, στην οποία επαλήθευσε τη συμμόρφωση των εγγράφων βασικών πληροφοριών για τους επενδυτές επιλεγμένων ΟΣΕΚΑ που επενδύουν σε μετοχές.

Ο στόχος για καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών προσεγγίστηκε μέσω εκστρατειών, εκδηλώσεων και δελτίων τύπου. Κατά την περίοδο 2017 έως 2019, η BETTER FINANCE δημοσίευσε πάνω από 70 δελτία τύπου που παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τις εξελίξεις στην πολιτική και τις κανονιστικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο που επηρέαζαν τους επενδυτές και τους τελικούς χρήστες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Μέσα από αυξανόμενο αριθμό δελτίων τύπου σε διάφορες γλώσσες, η δικαιούχος διασφάλισε τη σύνδεσή της με τον οικονομικό και τον γενικό Τύπο.

Κατά τη διάρκεια των 3 αυτών ετών, η BETTER FINANCE οργάνωσε κατά μέσο όρο οκτώ εκδηλώσεις ετησίως (όπως διεθνή συνέδρια και συνεντεύξεις Τύπου), με αυξανόμενη συμμετοχή κάθε χρόνο. Για παράδειγμα, το 2019, η BETTER FINANCE και το Ινστιτούτο CFA οργάνωσαν από κοινού διεθνές συνέδριο σχετικά με τη βιώσιμη σχέση κόστους-οφέλους. Επιπρόσθετα, η BETTER FINANCE προβάλλεται ευρέως στα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Κατά την περίοδο 2017-2019 αναφέρθηκε σε 296 άρθρα του διεθνούς τύπου.

Η BETTER FINANCE εγκαινίασε τον νέο ιστότοπο της στις αρχές του 2019, προσφέροντας στους επισκέπτες μια φιλικότερη προς τον χρήστη διεπαφή και πιο εύκολη πρόσβαση στις σημαντικότερες πληροφορίες. Επίσης, ενημέρωνε τα μέλη της και τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τις τελευταίες νομοθετικές και κανονιστικές εξελίξεις μέσω ενημερωτικού δελτίου.

Η μελέτη έδειξε ότι η παρουσία της BETTER FINANCE στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι σχετικά χαμηλή (σε σύγκριση με παρόμοιες οργανώσεις). Οι λογαριασμοί της BETTER FINANCE στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν περιορισμένο, αν και αυξανόμενο, αριθμό ακολούθων (452 ακόλουθοι στο Facebook και 1 340 ακόλουθοι στο Twitter).

Αποδοτικότητα

Η μελέτη ανέλυσε επίσης το παραγόμενο έργο της οργάνωσης, αξιολογώντας το από ποιοτική και ποσοτική άποψη, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η BETTER FINANCE παρήγαγε σταθερό επίπεδο παραγόμενου προϊόντος. Γενικά, κατά τη διάρκεια των 3 ετών, σημειώθηκε συνολικά αύξηση στις δραστηριότητες ευαισθητοποίησης, διάδοσης, εκπαίδευσης και κατάρτισης σε χρηματοπιστωτικά θέματα. Την περίοδο 2017-2019, η BETTER FINANCE βελτίωσε τον λόγο κόστους προς παραγόμενο έργο στις λοιπές δραστηριότητές της (για παράδειγμα, στην έρευνα και την προώθηση).

Από το 2018 έως το 2019, αυξήθηκαν οι δαπάνες για ευαισθητοποίηση, διάδοση, εκπαίδευση και κατάρτιση σε χρηματοπιστωτικά θέματα. Η αύξηση του παραγόμενου έργου (για

παράδειγμα εκδηλώσεις και δελτία τύπου) υποδεικνύει ότι η αποδοτικότητα στον τομέα αυτό ήταν σχετικά σταθερή.

5. Συμπέρασμα

Από την αξιολόγηση φάνηκε ότι οι στόχοι του προγράμματος έχουν επιτευχθεί σε γενικές γραμμές.

Ο στόχος περαιτέρω ενίσχυσης της συμμετοχής καταναλωτών και τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών επιτεύχθηκε. Το έργο της Finance Watch και της BETTER FINANCE έχει εμπλουτίσει τις συζητήσεις για τη χάραξη πολιτικής. Οι δύο αυτές οργανώσεις πρόσφεραν μια εναλλακτική οπτική γωνία, την οποία σε διαφορετική περίπτωση οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής ενδέχεται να είχαν παραβλέψει ή αγνοήσει. Αμφότερες οι οργανώσεις παρείχαν σημαντική εμπειρογνωσία μέσα από τη συνεισφορά τους στις δημόσιες διαβουλεύσεις και τη συμμετοχή τους σε πολλές ομάδες εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής και των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών. Παρουσίασαν με διάφορους τρόπους τις απόψεις τους στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής (μεταξύ άλλων με ακροάσεις, συναντήσεις, έγγραφα κ.λπ.).

Ο στόχος που αφορά την ενημέρωση των καταναλωτών και των άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σχετικά με τα ζητήματα που διακυβεύονται κατά τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα επίσης επιτεύχθηκε σε γενικές γραμμές. Αμφότεροι οι δικαιούχοι διατήρησαν ενήμερους τους καταναλωτές, π.χ. μέσω εκστρατειών, δελτίων τύπου κ.λπ.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η προάσπιση των συμφερόντων των καταναλωτών και των τελικών χρηστών, συνεχίζει να είναι απαραίτητη η προώθηση της θέσης των μη επαγγελματικών παραγόντων του κλάδου σε επίπεδο ΕΕ.

Όσον αφορά την εξάρτησή τους από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, η Finance Watch και η BETTER FINANCE δεν θα ήταν σε θέση να παρέχουν το ίδιο επίπεδο στήριξης στα συμφέροντα των χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών χωρίς τη χρηματοδότηση της ΕΕ και, επομένως, δεν θα ήταν σε θέση να εκπροσωπήσουν τα συμφέροντα των καταναλωτών κατά τον ίδιο τρόπο. Χωρίς τις επιχορηγήσεις της ΕΕ προς τις δύο αυτές οργανώσεις, οι άλλοι οργανισμοί της ΕΕ δεν θα ήταν επίσης σε θέση να καλύψουν το κενό. Επομένως, η χρηματοδότηση της ΕΕ συνεχίζει να είναι απαραίτητη για να αυξηθεί η συμμετοχή των καταναλωτών στη χάραξη ενωσιακής πολιτικής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Εκτός από τη Finance Watch και την BETTER FINANCE, δεν υπάρχουν επί του παρόντος εναλλακτικές οργανώσεις σε επίπεδο ΕΕ, οι οποίες να καλύπτουν ανάλογο εύρος θεμάτων όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και στο ίδιο βάθος.